

مرکز مجرب از امام صادق علیه السلام

اصول الفقه (تعادل و ترجیح)

مرجحات منصوصه

جلسه ۴۳۲

استاد شفیعی

مرجحات منصوصه:

پنج مرجح برای دفع تعارض از روایات استظهار شده.

۱. ترجیح به أحدث.
۲. ترجیح به صفات.
۳. ترجیح به شهرت.
۴. ترجیح به موافقت کتاب.
۵. ترجیح به مخالفت عامه.

مخالفت عامه:

در برخی روایات، مخالفت عامه به خودی خود، معیاری برای حقانیت است یعنی موضوعیت دارد، که این روایات در رساله منسوب به قطب رواندی ذکر شده، و از لحاظ سندی، فاقد اعتبار هستند. روایت سماعه نیز به مخالفت عامه اشاره شده است ولی آن نیز به خاطر سند، اعتباری ندارد. تنها دلیل قابل اعتبار، مقبوله عمر بن حنظله است، که در آن، یکی از معیار های ترجیح، مخالفت با عامه ذکر شده، که دارای اعتبار است.

حاصل بحث از مرجحات

از بین مرجحات خمس، فقط سه مورد آن را می توان به عنوان مرجحات منصوصه قبول کرد.

۱. ترجیح به شهرت.
۲. ترجیح به موافقت کتاب.
۳. ترجیح به مخالفت عامه.

مرکز مجرب از امام صادق علیه السلام

ترتیب و تفاضل میان مرجحات:

آیا آنها در طول هم هستند یا در عرض هم؟

مصنف: ابتداء باید مرجحات را تحت ملاکی جمع کرد، و سپس به بررسی تفاضل آنها پرداخت.

ملاک مرجحات:

۱. مرجحات صدوریه: مرجحی که صدور خبر را از معصوم تقویت می کند، مانند: شهرت و

صفات روای. خبری که معلوم الصدور است گاه به جهت بیان حکم واقعی صادر شده، و گاه

به جهت بیان حکم خلاف واقع است، از باب تقیه، یا مصالحی که اقتضای بیان خلاف را دارد.

۲. مرجحات جهتی: مرجحی که در جهت بیان حکم واقعی وارد شده، مانند: مخالفت عامه، که نشان

می دهد بر اساس تقیه صادر نشده.

۳. مرجحات مضمونی: مرجحی که صحت مضمون خبر را تقویت می کند، مانند: موافقت کتاب و

سنت قطعی.